Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

Ekim ayında meyve bahçesinde bitki koruma ve agroteknik faaliyetler

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Tarih 08.10.2025 | **Sayı** 10/2025 | **ISSN** 2815-522X | **Dil** TR
www.plant-protection.com/article/2309?lang=tr



Ekim ayında sıcaklıkların iklim normları civarında, yağışların ise ortalamaya yakın olması bekleniyor. Ekim ayında ortalama aylık sıcaklıkların, ovalar için 20 ila 23 ^{o}C, yüksek ovalar için 13 ila 17 ^{o}C ve dağlık bölgeler için 3 ila 8 ^{o}C arasında olan normalin üzerinde olması bekleniyor. Ay boyunca en yüksek sıcaklık 28-30 ^{o}C'ye ulaşacak, en düşük ise ay sonuna doğru 3-5 ^{o}C civarında olacak. Dağlık bölgelerde kar yağışı ihtimali de olacak. Aylık yağış miktarı ülkenin çoğu yerinde 30 ila 50 l./m², güneydoğu bölgelerde 50 ila 60 l./m² ve dağlık bölgelerde 60 ila 70 l./m² arasında olacak.

Ekim ayının ilk on gününde, agrometeorolojik koşullar değişken hava ve iklim normları civarında ve altında ortalama günlük sıcaklıklarla belirlenecek. Bu dönemde, üst toprak katmanlarının durumunu ve mevsimlik toprak işlemesi koşullarını iyileştirecek ekonomik öneme sahip yağışlar tahmin edilmektedir. İkinci ve üçüncü on günlük dönemlerin çoğu gününde, agrometeorolojik koşullar nispeten kuru hava ve normal sıcaklıklar ile belirlenecek.

Ekim ayında, kabuklu bit hastalığından etkilenen elma ve armut plantasyonlarında, enfeksiyonu azaltmak amacıyla yaprak dökümünün başlangıcında, meyveler hasat edildikten sonra %5'lik üre çözeltisi ile uygulama yapılması arzu edilir.

ISSN 2815-522X

Taş çekirdekli meyve türleri için, toplu yaprak dökümünden sonra, delik hastalığı, erken kahverengi çürüklük ve şeftali yaprak kıvırcıklığına neden olan etkenlere karşı %2'lik Bordo bulamacı çözeltisi ile ilaçlama önerilir.

Agroteknik faaliyetler

Meyve ağacı fidanlıklarında

Tabakalanmış taş çekirdekli meyve tohumlarının çimlenme kapasitesini korumak için özen gösterilir. Tohum yataklarından anaçları ve fidanlıktan ikinci yıl ağaçlarını çıkarmak için hazırlıklar başlar. Tohum yataklarından anaçlar ve aşılanmış ağaçlar, vejetasyonlarını tamamladıktan sonra, Ekim ve Kasım aylarının ikinci yarısında çıkarılır.

Bitkilerde yaprak olmamalıdır. Eğer yapraklar dökülmediyse, bu amaçla %0.1-0.2 kalsiyum klorür kullanılır. Sulama, çıkarılmayı kolaylaştırır.

Meyve ağacı plantasyonlarında



Badem ve bazı erik meyvelerinin hasadı devam ediyor

Sonbahar-kış elma ve armut çeşitlerinin hasadı en geç ayın ortasına kadar tamamlanmalıdır.

Bir yıllık ve genç plantasyonların sıralar arası toprağı derin işlenir. Ekim öncesi fosforlu ve potasyumlu gübreleme yapılmamışsa, dekara 50-60 kg süperfosfat ve 20-22 kg potasyum sülfat - veya aynı miktarda başka bir fosforlu ve potasyumlu gübre - uygulanır. Meyve veren plantasyonlarda da fosforlu ve potasyumlu gübreler derinlemesine uygulanır.

Çilek plantasyonlarında

Yeni çilek plantasyonlarının kurulmasına devam ediliyor. Fidan dikimi ayın ortasından geç olmamak üzere tamamlanmalıdır. Fidanlar, kökleri etrafında az miktarda toprakla birlikte şaşırtılmalıdır. Dikimden sonra bitki başına 0.5 – 1 dm^3 su ile sulama yapılır.

Meyve veren plantasyonların son bakımı yapılır – 10-15 cm derinliğe kadar, bitkiler hafifçe toprakla örtülür.

Bahar-yaz dikimi için fidanların sökülmesi ve soğuk depolama için hazırlanması devam ediyor.

Ahududu plantasyonlarında



Yeni ahududu plantasyonları kurulacak alanlar hazırlanır. Meyve veren plantasyonlar, 2-3 ton çiftlik gübresi, 20-30 kg süperfosfat ve 10-15 kg potasyum sülfat - veya dekara aynı miktarda başka bir fosforlu ve potasyumlu gübre - ile gübrelenir, ardından gübreler 20-25 cm derinliğe kadar derince sürülür.

ISSN 2815-522X



Sonbahar ahududusu zirveye giriyor

Frenk üzümü plantasyonlarında

Kuraklık durumunda, meyve veren ve genç plantasyonlar sulanır. Sonbahar gübrelemesi 1-2 ton çiftlik gübresi, 20-40 kg süperfosfat ve 10-15 kg potasyum sülfat – veya dekara aynı miktarda başka bir fosforlu ve potasyumlu gübre – ile yapılır. Sıralar arası toprak 15-18 cm derinliğe kadar, bitkilerin yakınında ise 5-6 cm derinliğe kadar işlenir.

Diğer ürünlerin plantasyonlarında

Kış yağışlarından toprağın iyi nem tutmasını sağlamak amacıyla sonbahar sürümü 18-20 cm derinliğe kadar yapılır.

Üçüncü yıldan sonra, defne plantasyonlarının toprak üstü kısmı kök boğazından 20-25 cm'ye kadar kesilir. Kesilen saplar, yaprakların kurutulması için kuru, iyi havalandırılan bir odaya taşınır.

ISSN 2815-522X



Trabzon hurması, nar, aktinidya (kivi) meyvelerinin hasadı başlar.

Ay sonunda, don riski varsa ve nispeten kuru havalarda, tüm defne (defne yaprağı, defne) bitkileri pullukla topraklanır.

İncir meyvelerinin hasadı devam ediyor.

Aktinidya, aronya, deniz topalağı ve diğerlerinin köklendirme için yatırılan yeşil çeliklerinin bakımı devam ediyor. Antep fıstığı anaç üretimi için çitlembik tohumlarının toplanması başlar.

Bitki Koruma Faaliyetleri

Meyve ağacı plantasyonlarında

Faydalı kuşları çekmek için meyve ağaçlarına yuvalıklar ve yemlikler yerleştirilir.

Elma, erik ve ceviz kurtlarının tırtıllarını içeren oluklu mukavva tuzak bantları toplanır ve meyve plantasyonlarındaki asılı kafeslere yerleştirilir – ağaçkakanlar ve diğer kuşlar bantlardaki tırtılları yok eder.

ISSN 2815-522X



Yapışkan bant doğrudan taç altına yerleştirilirse, kuşları, özellikle sıvacıları da tuzağa düşürür ve bu da onların zarar görmesine neden olabilir. Bu nedenle, yapışkan halkaları gövdenin alt kısmına yakın, ancak yere çok yakın olmayacak şekilde yerleştirin.

Geometridae zararlısı bulaşmış plantasyonlardaki her ağacın gövdesine, 20-100 cm yüksekliğe yapışkan bir bant yerleştirilir. Bantlar 20 cm genişliğinde kağıttan yapılır ve üst ile alt kenarları bağlanır. Kaplama için yavaş kuruyan bir yapıştırıcı kullanılır. Böceklerin banta ulaşmadan saklanmasını önlemek için, banttan toprak yüzeyine kadar olan çatlak kabuk önceden kazınır.



Küçük kış güvesinin (Operophtera brumata) kelebeklerinin çıkışı sonbaharın sonlarında gerçekleşir

Küçük kış güvesi (*Operophtera brumata)* yılda bir nesil geliştirir. İlkbaharda tırtılların çıkışı tomurcuklar şiştiğinde başlar. Kelebeklerin çıkışı sonbaharın sonundadır. Erkek kelebekler kış başlangıcına kadar alacakaranlıkta uçar. Dişi kelebekler uçamaz ve ağaç gövdesinde yukarı doğru sürünür, burada erkek bireyler onları bulur ve döller. Yumurta olarak kışı geçirirler; yumurtaları tek tek veya küçük kümeler halinde çatlaklara, gövdenin çatlak kabuğunun altına, dal çatallarının dibine veya tomurcukların yakınına dallara bırakırlar. Yumurtalar düşük sıcaklıklara karşı oldukça dayanıklıdır.

İşleme noktalarındaki elma ve armut meyveleri, enfekte olmayan alanlarda Kaliforniya ve dut kabuklu bitlerinin varlığı açısından kontrol edilir.

Sonbahar ağ kurdu tırtıl yuvaları, böcek yoğunluğunu belirlemek için sayılır.

Sonbahar ağ kurdu (Hyphantria cunea), 200'den fazla bitki türünü - meyve ve geniş yapraklı ağaçlar, çalılar - etkileyen polifag bir türdür. Bu zararlının tırtılları en çok dut, kiraz, ceviz, elma, erik, armut, ayva, vişneyi şiddetli şekilde zarara uğratır. Kayısı daha az sıklıkla saldırıya uğrar. Böcek yılda iki nesil geliştirir, ikinci nesil Temmuz-Ağustos aylarında ortaya çıkar. Pupalar, istila edilmiş ağaçların altındaki toprakta kışı geçirir.

Eylül ayının sonunda başlayan sallama, armut tomurcuk biti yoğunluğunu belirlemek için devam ediyor. Yoğunluk zarar eşiğini aşarsa, yumurta bırakmadan önce ağaçlar tüm gruplardan bir kontak insektisit ile ilaçlanır - Decis 100 EC (12.25 ml/da) veya başka bir deltametrin bazlı preparat, Sumi Alpha 5 EC (%0.03), Karate Zeon 5 CS (15 ml/da), Lamdex extra (100-120 g/da) ve diğerleri.

Armut plantasyonları, adi armut psyllasına karşı aşağıdaki insektisitlerden biriyle ilaçlanır - Bermectin (40-120 ml/da) veya başka bir abamektin bazlı preparat, Voliam Targo 063 SC (75 ml/da), Imidan 50 WG (150 g/da), Delegate 250WG (30 g/da), Deka EC (50 ml/da) veya başka bir deltametrin bazlı

preparat, Movento 100SC (%0.12-0.15), Naturalis (100-200 ml/da), Sineis 480 SC (30-44 ml/da), Flipper (1-2 l/da).

Adi armut psyllası (Psylla pyri) iki forma sahiptir - yazlık ve kışlık. Kışlık formun koyu gri gövdesi ve gri-kahverengi baş ve toraksı vardır. Zararlı yılda 4-5, bazen 6 nesil geliştirir. Erginler, larvalar ve nimfler armut ağacının tomurcuklarından, yapraklarından, çiçeklerinden, meyvelerinden ve sürgünlerinden özsuyu emerek zarar verir.



Beslenirken, psyllidler "bal çiği" salgılar ve bu, saldırıya uğrayan kısımları kirleterek ikincil olarak isli küf mantarlarının gelişmesine neden olur. Azot içeriğini artırarak sürgünlerin, dalların ve yaprakların erken yaşlanmasına neden olur. Toplu çoğalma durumunda armut ağaçlarının bitkin düşmesine ve ölümüne yol açar.

Ergin bir böcek olarak düşmüş yaprakların altında, ağaç çatlaklarında, yaşlı ve çatlamış kabukların altında ve diğer saklanma yerlerinde kışı geçirir. İlkbaharın başlarında zararlı kış sığınaklarını terk eder.

ISSN 2815-522X



Parazitik eşek arısı *Aphelinus mali* tarafından parazitlenmiş kanlı elma yaprak bitleri (Eriosoma lanigerum Hausm.) içeren dallar kesilir ve bir sundurma altında serin, gölgeli bir yerde saklanır. Bu eşek arısıyla birlikte olan kanlı yaprak bitleri siyah renktedir ve açıklıkları yoktur. Sonbaharda parazitik eşek arısının larvaları ve pupaları diyapoza girer ve konukçularının kararmış mumyalanmış bedenlerinde kışı geçirir; ertesi yıl ilkbaharda ise biyolojik mücadele için kullanılırlar.